

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою ФТБ
(прот. № 5 від «25» 11 2025 р.)
Декан

 Надія ВЕДМІДЬ

ДИЗАЙН МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА /
URBAN ENVIRONMENT DESIGN

РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE

освітній ступінь	бакалавр	/ bachelor
галузь знань	02 Культура і мистецтво	/ Culture and Arts
спеціальність	022 Дизайн	/ Design
освітня програма	Дизайн	/ Design

Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ заборонено

Автор:

Наталія КОНДЕЛЬ-ПЕРМІНОВА, кандидат архітектури, доцент кафедри дизайну

Програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри дизайну 14 листопада 2025 р., протокол № 6.

Рецензенти:

Анна КИРІЙ, архітектор, засновник і керівник ТОВ «Архітектурно-проектна група Анни Кирій», віце-президент Національної спілки архітекторів України

Руслана БЕЗУГЛА, завідувача кафедри дизайну ДТЕУ, доктор мистецтвознавства, доцент, член Національної спілки художників України

**ДИЗАЙН МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА /
URBAN ENVIRONMENT DESIGN
РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	бакалавр	/ bachelor
галузь знань	02 Культура і мистецтво	/ Culture and Arts
спеціальність	022 Дизайн	/ Design
освітня програма	Дизайн	/ Design

1. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

Тема	Кількість годин				Форми контролю
	Усього годин	з них			
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота студентів	
МОДУЛЬ 1. ВСТУП. МІСЬКЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ОБ'ЄКТ ДИЗАЙНУ					
<i>Тема 1.</i> Поняття міського середовища, його структура і компоненти.	16	2	2	12	УО, КСР
<i>Тема 2.</i> Історія становлення дизайну міського середовища.	20	4	4	12	УО, КСР
<i>Тема 3.</i> Просторові рівні міського середовища	20	4	4	12	УО, КСР
<i>Тема 4.</i> Предметне наповнення міського середовища	20	4	4	12	УО, КСР
<i>Тема 5.</i> Композиція міського середовища	20	4	4	12	УО, КСР
<i>Тема 6.</i> Колір, світло і фактура в дизайні міського середовища	16	2	2	12	УО, КСР
<i>Тема 7.</i> Людиноцентричний підхід у проектуванні	16	2	2	12	УО, КСР
<i>Тема 8.</i> Психологія сприйняття міського середовища	20	4	4	12	УО, КСР
<i>Тема 9.</i> Тенденції сучасного дизайну міських просторів	16	2	2	12	УО, КСР
<i>Тема 10.</i> Ідентичність міста і брендинг середовища	16	2	2	12	УО, КСР
Разом	180/6	30	30	120	
Підсумковий контроль – екзамен					

Примітка: УО – усне опитування; КСР – контроль самостійної роботи.

2. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
<i>Знати:</i> структуру і компоненти міського середовища як системи <i>Вміти:</i> аналізувати місто як систему, визначати її структурні компоненти та виокремлювати взаємозв'язки між середовищем,	<u>Лекція 1</u> Поняття міського середовища, його структура і компоненти Міське середовище — це просторово-предметна, соціальна та інформаційна система, у межах якої відбувається життєдіяльність людини. Формується у результаті взаємодії архітектури, природи, техніки, соціуму та культури. Основні рівні міського середовища: природно-ландшафтний; архітектурно-просторовий; інженерно-технічний: предметно-дизайнерський; соціально-комунікативний; інформаційно-візуальний. Міське середовище як система зв'язків між простором, людиною і діяльністю. Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 4 [с. 68-99], 5 [с.277-287] <i>Додатковий:</i> 7, 9 <i>Інтернет-ресурси:</i> 14, 19, 21, 22	2
	Самостійна робота студентів На вибір студента пропонується провести коротке спостереження за обраною міською локацією (площа, парк, вулиця) — описати її основні складові та функції. Питання для поглибленого вивчення: 1. У чому полягає взаємозв'язок між архітектурою, ландшафтом і соціальними процесами у місті? 2. Як природне середовище впливає на формування міського?	12

історичні зміни у розвитку міст	Копенгагена). Питання для поглибленого вивчення: 1. Які історичні етапи найбільше вплинули на сучасні принципи міського дизайну? 2. Як змінилося уявлення про роль людини в міському просторі від античності до сьогодні? 3. Чому модернізм зазнав критики і які ідеї прийшли йому на зміну? Практичне заняття № 2 Вибрати три історичні приклади міських просторів (античний, модерністський, сучасний). Проаналізувати: композиційну структуру (осі, масштаби, ритм); соціальну функцію (як використовується простір людьми); художні особливості (форма, колір, матеріали). Підготувати коротку порівняльну таблицю (3–4 пункти на приклад). Висновок: які риси історичних просторів варто враховувати сьогодні у дизайні міста?	4
<i>Знати:</i> просторові рівні міського середовища; як масштаб впливає на сприйняття та функціональність міста <i>Вміти:</i> розрізняти	<u>Лекція 3.</u> Просторові рівні міського середовища Просторовий рівень міського середовища — це масштаб організації простору, у якому проявляються закономірності функціонування міста та поведінка людини. Дизайнер має працювати з простором від дрібного предметного масштабу до міського ансамблю, забезпечуючи цілісність і гармонію. Основні просторові рівні міського середовища: предметний (людиноорієнтований); об’ємно-просторовий (архітектурний); ансамблевий (міський); міський макрорівень (територіальний). Кожен рівень має власні закономірності, але вони повинні бути узгоджені між собою з метою створення гармонійного середовища. Список рекомендованих джерел:	4

просторові рівні міського середовища, аналізувати їхню структуру та взаємозв'язки	<i>Основний:</i> 4 [с. 100-105], 5 [с.66-90] <i>Додатковий:</i> 7, 8, 9, 11 <i>Інтернет-ресурси:</i> 18, 19, 21 Самостійна робота студентів Створити схему або таблицю: «Рівні міського середовища та їх характеристики» (масштаб — приклади об'єктів — роль у формуванні простору). Визначити приклади різних просторових рівнів у своєму місті (1 фото на кожен рівень). Питання для поглибленого вивчення: 1. Як взаємопов'язані різні просторові рівні міського середовища? 2. Чому важливо дотримуватись масштабу людини у проєктуванні міських просторів? 3. Які особливості проєктування ансамблю порівняно з предметним рівнем? 4. Як простір впливає на соціальну активність у місті? Практичне заняття № 3 Обрати реальний міський простір (площа, парк, квартал). Визначити у ньому три рівні: предметний (деталі благоустрою); архітектурний (забудова, фасади); ансамблевий (загальна композиція простору). Виконати аналітичний ескіз або фото-колаж із позначенням рівнів. Підготувати короткий опис: який рівень визначає характер цього місця; як вони взаємодіють між собою.	12 4
<i>Знати:</i> основні складові предметного наповнення	<u>Лекція 4.</u> Предметне наповнення міського середовища Предметне наповнення міського середовища — це сукупність матеріальних елементів, що створюють комфорт, естетику та функціональність міського простору. Ці елементи	4

міського середовища <i>Вміти:</i> виявляти, систематизувати та оцінювати елементи міського середовища	формують “людиноорієнтований шар” середовища, з яким людина безпосередньо взаємодіє щодня. Основні групи елементів предметного наповнення: малі архітектурні форми (МАФи); елементи благоустрою; освітлення і світлове середовище; навігаційні та інформаційні елементи; зелені елементи (ландшафтний дизайн); вуличні меблі та деталі міського комфорту. Добре спроектоване предметне наповнення забезпечує ідентичність міста, формує його образ і впливає на поведінку людей. Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 4 [с. 159-175], 6 [с.16-49] <i>Додатковий:</i> 8, 9, 11 <i>Інтернет-ресурси:</i> 17, 18, 19, 21 Самостійна робота студентів На вибір студента пропонується підготувати приклади 3 елементів предметного наповнення (з різних міст): короткий опис + фото/ескіз; визначити їхню функцію і емоційне сприйняття. Скласти таблицю «Групи предметного наповнення — функції — приклади». Питання для поглибленого вивчення: 1. У чому полягає роль малих архітектурних форм у створенні середовища? 2. Як дизайн предметного наповнення впливає на поведінку і комфорт користувачів? 3. Які матеріали й кольори найдоцільніші для міських елементів? 4. Як предметне наповнення формує ідентичність міста? 5. Як забезпечити стилістичну єдність елементів різних функцій? Практичне заняття № 4	12 4
---	--	--------------------

	Обрати реальний об'єкт спостереження — вулицю, сквер, площу або парк. Зафіксувати (фото / ескіз) елементи предметного наповнення — лави, освітлення, покриття, навігацію, зелені насадження. Розподілити їх за функцією (комфорт, орієнтація, безпека, естетика). Оцінити: чи узгоджені між собою форма, матеріал, колір; чи відповідають потребам людей. Короткий висновок: які рішення підвищують якість міського простору, а які її знижують.	
<i>Знати:</i> принципи композиційної організації міського середовища, <i>Вміти:</i> аналізувати просторові закономірності і пропонувати дизайнерські рішення, спрямовані на створення гармонійного, зручного та естетичного міського простору	<u>Лекція 5. Композиція міського середовища</u> Композиція міського середовища — це організація простору міста в єдину гармонійну систему, у якій поєднуються архітектурні об'єкти, природні елементи, вулиці, площі та об'єкти благоустрою. Мета композиції — забезпечити єдність, цілісність і виразність міського простору, створити комфортне середовище для людини. Основні принципи композиції: цілісність; масштабність; ритм і повторюваність; домінанта і акцент; пропорції; напрямки й осі простору; контраст і рівновага. Типи композиційних структур міського середовища: центровані; лінійні; розосереджені; комбінаційні. Професійна, якісна композиція міського простору сприяє орієнтації людини, формує емоційний ритм і характер міста, створює естетичне середовище спілкування. Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 4 [с. 100-105, 379-399], 5[с.205-239] <i>Додатковий:</i> 8, 9, 11, 13 <i>Інтернет-ресурси:</i> 14, 19, 21, 22, 23 Самостійна робота студентів Створити схему або колаж на тему «Композиційна структура улюбленого міського простору» (площа, парк, вулиця). Визначити в ній осі руху, головні домінанти, акценти та ритм. <i>Питання для поглибленого вивчення:</i>	4 12

	1. Які принципи композиції найбільше впливають на сприйняття міського простору? 2. Як масштаб і ритм створюють гармонію міського середовища? 3. Яка різниця між композиційною домінантою та акцентом? 4. Яким чином людиноцентричний підхід змінює композиційне мислення у дизайні міста? 5. Як досягти балансу між історичним і сучасним у композиції середовища? Практичне заняття № 5 Обрати реальний міський простір (площа, парк, фрагмент вулиці). Виконати ескіз або фотоколаж з позначенням: композиційних осей і напрямів; центрів і домінант; зон рівноваги й контрастів; елементів ритму й повтору. Написати короткий висновок (5–7 речень): Як організований простір? Які композиційні засоби створюють його образ? Чи відповідає композиція принципу людиноцентричності?	4
<i>Знати:</i> сутність кольору, світла і фактури у формуванні емоційного й естетичного образу міського середовища <i>Вміти:</i> спостерігати та аналізувати	<u>Лекція 6. Колір, світло і фактура в дизайні міського середовища</u> Колір, світло і фактура — важливі виразні засоби дизайну міського середовища, що визначають його психологічне сприйняття, емоційну атмосферу та естетичну цілісність. <i>Роль кольору.</i> Колір формує настрій і характер середовища, має як естетичне, так і функціональне значення (орієнтація, айдендика, видимість). Основні принципи застосування кольору: Приклади використання кольору у міському середовищі. <i>Роль світла.</i> Світло визначає сприйняття простору у часі — день і ніч. Основні функції: безпека, орієнтація, акцентування, створення атмосфери. Види освітлення: функціональне; декоративне; сценографічне . <i>Фактура і матеріал.</i> Фактура поверхні (камінь, бетон, дерево, метал) впливає на тактильні й візуальні враження, створює ритм і глибину, допомагає виділити функціональні зони.	2

візуально-світлову організацію простору і пропонувати дизайнерські рішення	Гармонійне поєднання кольору, світла і фактури формує емоційний образ міста, підсилює його ідентичність і комфорт для людини. Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 4 [с. 379-426], 6 [с.223-239] <i>Додатковий:</i> 8, 9, 11, 12, 13 <i>Інтернет-ресурси:</i> 14, 19, 21, 22 Самостійна робота студентів Створити фото- або колаж-збірку «Кольорове і світлове середовище мого міста». Визначити, які кольори та матеріали переважають у різних типах міських просторів (історичний центр, парк, житловий район). Питання для поглибленого вивчення: 1. Як взаємодіють колір, світло і фактура у сприйнятті міського простору? 2. У чому полягає емоційний вплив кольору на людину? 3. Як нічне освітлення змінює образ міського середовища? 4. Які матеріали найдоцільніші для міських просторів із точки зору тактильності, естетики та довговічності? Практичне заняття № 6 Обрати невелику міську локацію (вулиця, площа, парк). Провести фотофіксацію вдень і вночі. Проаналізувати: домінуючі кольори й матеріали; роль світла та тіней у формуванні простору; взаємодію природного й штучного освітлення. Підготувати коротку таблицю або ескіз-аналіз (колірна гама – матеріали – функція – враження). Зробити висновок: які дизайнерські прийоми покращують сприйняття простору; як можна вдосконалити кольорово-світлову гармонію цього місця.	12 2

<i>Знати:</i> сутність людиноцентрич- ного підходу <i>Вміти:</i> аналізувати міські простори з позиції користувача, оцінювати їхню ергономіку, емоційність та соціальну взаємодію	<u>Лекція 7. Людиноцентричний підхід у проєктуванні</u> Людиноцентричний підхід — це принцип проєктування, за якого людина стає головною мірою та метою дизайну середовища. Дизайн міського простору має враховувати: фізичні потреби (зручність, безпека, доступність); соціальні аспекти (спілкування, взаємодія, ідентичність груп); емоційне сприйняття (психологічний комфорт, атмосфера, краса). Основні принципи людиноцентричного дизайну: дизайн для користувача; масштабність і пропорції; комфорт і безпека; інклюзивність; емоційна привабливість; сенсорне сприйняття. Приклади реалізації. Людиноцентричний дизайн розглядає місто як середовище життя, творчості та емоційного благополуччя людини, а не лише як технічну чи архітектурну структуру. Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 4 [с. 123-142], <i>Додатковий:</i> 7, 8, 9, 12, 13 <i>Інтернет-ресурси:</i> 15, 16, 18, 19 Самостійна робота студентів Підготувати коротку таблицю «Потреби людини — дизайнерські рішення» (наприклад: безпека → освітлення; комфорт → меблі; ідентичність → кольори, брендинг). Обрати приклад міського простору, який, на вашу думку, найкраще враховує потреби людини, і коротко описати чому. Питання для поглибленого вивчення: 1. Які відмінності між архітектурно-об’єктним і людиноцентричним підходами у дизайні міста? 2. Як ергономіка та психологія сприйняття впливають на організацію простору? 3. Що означає “комфорт людини” з точки зору дизайну середовища? 4. Як створити баланс між функціональністю, естетикою та емоційністю міського	2 12
---	---	--------------------

	простору? Практичне заняття № 7 Обрати одну локацію (площа, пішохідна вулиця, парк). Провести коротке спостереження та фотофіксацію: як люди використовують простір (рух, відпочинок, спілкування); які елементи сприяють або заважають комфорту. Скласти короткий аналіз (таблиця або есе 0,5 сторінки): фізичний комфорт (зручність пересування, сидіння, затінення); соціальний (можливість спілкування, активності); емоційний (враження, атмосфера). Надати 2–3 пропозиції щодо покращення середовища з позиції людиноцентричного дизайну.	2
<i>Знати:</i> психологічні закономірності сприйняття міського середовища <i>Вміти:</i> визначати елементи, що формують емоційний образ міста, та застосовувати ці знання у створенні комфортного,	<u>Лекція 8.</u> Психологія сприйняття міського середовища Місто — не лише фізичне середовище, а й емоційний, символічний та поведінковий простір. Психологія сприйняття міського середовища вивчає, як людина бачить, відчуває і емоційно оцінює міський простір. Фізіологічні основи сприйняття. Простір сприймається через зір, слух, дотик, температуру, запах. Людина оцінює навколишнє середовище через контраст, форму, колір, текстуру, освітлення. Поля зору, масштаб, пропорції впливають на орієнтацію та відчуття безпеки. Психологічні чинники сприйняття. Емоційний вплив середовища: кольори, світло, звуки, насичення деталей, динаміка руху. Асоціативне мислення: міські локації сприймаються через спогади й досвід. Відчуття ідентичності місця (genius loci): зв'язок особи з простором. Відчуття масштабу та межі. Дизайн і психологія. Вплив середовища на поведінку, настрій та соціальні контакти. Принципи комфортності: візуальна упорядкованість; читабельність середовища; візуальна стимуляція без хаосу; баланс приватності й відкритості. Мета дизайну — створити простір,	4

гармонійного, людиноцентричного простору	який не лише функціонує, а й викликає позитивні емоції, заохочує до дії, спілкування, спокою або натхнення. Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 4 [с. 244-259]</i> <i>Додатковий: 7, 9, 10, 12</i> <i>Інтернет-ресурси: 19, 21, 22, 24, 25</i> Самостійна робота студентів Підготувати короткий опис (3–5 речень) власного улюбленого міського місця: які емоції воно викликає, що впливає на ці відчуття (колір, шум, пахощі, люди, архітектура). Зробити фото або ескіз цього місця з короткою позначкою «емоційні точки простору». Питання для поглибленого вивчення: 1. Які чинники визначають емоційне сприйняття міського простору? 2. Як колір, світло й звук впливають на психоемоційний стан людини? 3. Що таке “читабельність міського середовища” і як її досягти засобами дизайну? 4. Як створити баланс між стимулюючим і спокійним середовищем? 5. Яким чином психологічне відчуття “місця” сприяє ідентичності міста? Практичне заняття № 8 Вибрати міський простір (парк, вулицю, сквер, площу). Провести коротке спостереження або фотофіксацію людей у просторі. Визначити: які елементи створюють відчуття затишку / напруженості; яка атмосфера переважає (тиха, активна, святкова, тривожна тощо); як композиція, колір, матеріали або звуки впливають на сприйняття. Зробити короткий висновок (5–7 речень): який емоційний образ формує цей простір, чи виконує він свою соціальну роль — сприяє спілкуванню, відпочинку, активності.	12 4
	<u>Лекція 9.</u> Тенденції сучасного дизайну міських просторів	2

<i>Знати:</i> основні тенденції сучасного міського дизайну <i>Вміти:</i> аналізувати світові та локальні приклади, відрізнити традиційні підходи від інноваційних і пропонувати рішення для розвитку міського середовища	Сучасний дизайн міського середовища орієнтується на людину, сталий розвиток та гнучкість простору. Основна мета — створення комфортного, екологічного, естетичного й функціонально збалансованого міського простору, який відповідає динамічним потребам суспільства. Ключові тенденції сучасного міського дизайну: людиноцентричність і соціальна взаємодія; сталий розвиток (Sustainable Design); екологічна урбаністика (Green Urbanism); Smart City; тактичний урбанізм (Tactical Urbanism); партисипативний та інклюзивний дизайн; міська ідентичність і брендинг місця (Place-making). Сучасне місто — гнучкий, відкритий і комунікаційний простір, у якому поєднуються дизайн, технології, культура, екологія та участь громади. Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 4 [с. 451-464] <i>Додатковий:</i> 7, 9, 10, 12, 13 <i>Інтернет-ресурси:</i> 15, 16, 20 Самостійна робота студентів Підготувати коротку презентацію або колаж «Сучасні тенденції міських просторів у світі» (три приклади з фото і поясненнями). Написати короткий коментар: яка тенденція, на вашу думку, є найактуальнішою для вашого міста? Питання для поглибленого вивчення: 1. Як змінилися потреби людини у міському просторі у XXI столітті? 2. У чому полягає різниця між традиційним благоустроєм і “дизайном середовища”? 3. Які приклади сталого дизайну міських просторів можна назвати найуспішнішими? 4. Як цифровізація впливає на сприйняття і використання міського простору? 5. Яким чином залучення громади підвищує якість міського середовища? Практичне заняття № 9 Обрати приклад реалізованого або проектного міського простору (у світі чи у вашому місті).	12 2
--	--	--------------------

	Визначити, які сучасні тенденції застосовано (людиноцентричність, сталий розвиток, smart, партисипація). Проаналізувати: функціональність та естетику рішення; взаємодію людини та простору; екологічні та соціальні аспекти. Підготувати ескіз-аналіз або коротку інфографіку (1 аркуш). Сформулювати 2–3 рекомендації для покращення простору у вашому місті.	
<i>Знати:</i> сутність понять міської ідентичності та брендингу <i>Вміти:</i> визначати візуальні й просторові ознаки «образу міста», аналізувати приклади брендування середовища та розробляти ідеї, спрямовані на створення привабливого, впізнаваного міського простору	<u>Лекція 10.</u> Ідентичність міста і брендинг середовища Ідентичність міста — унікальний образ, сукупність ознак, символів, емоцій і вражень, які виділяють місто серед інших. Ідентичність формується через архітектуру, культуру, історію, людей, стиль життя, а також візуальне та просторове оформлення міського середовища. Компоненти ідентичності міста: просторова ідентичність; архітектурна і стилістична; культурна і соціальна; візуальна; сенсорна й емоційна. Брендинг міського середовища — цілеспрямоване створення й підтримка впізнаваного образу міста засобами дизайну, комунікацій і простору. Брендинг міського середовища передбачає використання дизайну для створення позитивного образу міста, його впізнаваності й привабливості для жителів і гостей. Засоби брендингу: візуальна айдентика; дизайн міського простору; культурно-подієві простори; інтерактивні елементи. Приклади брендингу середовища. Ідентичність і брендинг не зводяться лише до логотипу, а є втіленням характеру міста у просторі, через дизайн, архітектуру, комунікацію та поведінку людей. Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 5 [с. 244-274] <i>Додатковий:</i> 10, 12, 13 <i>Інтернет-ресурси:</i> 15, 16, 19, 22 Самостійна робота студентів Підготувати короткий опис власного міста або улюбленого простору: які ознаки формують його ідентичність (архітектура, події, кольори, звук, ритм життя). Зібрати 3–4 приклади візуальних елементів міської айдентики (логотип, вивіска, знак, арт-інсталяція). Зробити	2 12

	короткий висновок: що робить це місто впізнаваним? <i>Питання для поглибленого вивчення:</i> 1. Як формується ідентичність міського середовища? 2. У чому різниця між іміджем, брендом і ідентичністю міста? 3. Які елементи візуальної комунікації визначають впізнаваність міста? 4. Як дизайн середовища сприяє формуванню відчуття приналежності у мешканців? Практичне заняття № 10 Обрати місто або район, визначити елементи його ідентичності (архітектура, колір, шрифт, символіка, атмосфера). Проаналізувати візуальні елементи брендингу (логотип, міська навігація, публічні простори). Зробити колаж або інфографіку «Образ ідентичності міста». Сформулювати пропозицію зі вдосконалення візуальної айдентики середовища (1–2 ідеї).	2
Всього		180

3. КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ З ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

Оцінювання результатів навчання студентів з дисципліни «Дизайн міського середовища» передбачає проведення таких контрольних заходів:

Форма контрольних заходів	Зміст форми контролю	Максимальна кількість балів
Поточний (семестровий) контроль:	Проводиться на практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань. Враховує активність та участь студента у науково-дослідній роботі, студентських олімпіадах, конференціях, конкурсах за відповідною тематикою дисципліни.	100
<i>Практичні заняття, самостійна робота студента</i>	Загальна кількість практичних занять з дисципліни – 15 (30 год). Максимальна кількість балів за одне практичне заняття – 5 балів (15 занять*5 балів (з врахуванням балів за самостійну роботу)).	75
<i>Підсумковий модульний контроль*</i>	Проводиться з метою визначення результатів за період теоретичного і практичного навчання студентів як окреме заняття у межах годин, відведених на практичні заняття.	15
<i>Наукова робота</i>	Активність та участь студента у науково-дослідній роботі, студентських олімпіадах, конференціях, конкурсах за відповідною тематикою дисципліни.	10
Підсумковий (семестровий) контроль (екзамен)	Засвоєння студентом програми навчальної дисципліни за навчальний період (семестр), що проводиться як контрольний захід під час екзаменаційної сесії для очної (денна) форми навчання та екзаменаційної сесії для заочної форми навчання).	100
Підсумкова оцінка	Проводиться з метою оцінювання результатів навчання студентів за певним освітнім ступенем. Результат підсумкової оцінки з навчальної дисципліни для студента денної форми навчання визначається як <i>середньоарифметична сума балів</i>	100

	поточного (семестрового контролю) та екзамену.	
--	---	--

**Підсумковий модульний контроль з дисципліни «Дизайн міського середовища» здійснюється на останньому за розкладом занятті у вигляді презентації комплексу практичних робіт виконаних ним за результатами вивчення тем дисциплін за семестр з подальшим обговоренням та оцінюванням їх за такими критеріями: відповідність навчальному завданню і вимогам по виконанню (5 балів), професійним стандартам (5 балів) і рівень виконання (5 балів). Максимальна кількість балів за презентацію студентом своїх творчих робіт – 15 балів. Формат презентації робіт (на фізичних або електронних носіях та / або у вигляді портфоліо) визначається викладачем. Загальна кількість балів за модульний контроль складає 15 балів.*

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Кількість балів	Зміст
«3»	Студент демонструє вільне володіння матеріалом теми дисципліни; ознайомлений з рекомендованою літературою, вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та першоджерела, вводити та використовувати власні класифікації, аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міждисциплінарні та міжпредметні зв'язки, застосовувати опановані практичні навички дизайн-діяльності.
«2»	Студент демонструє достатньо вільне володіння матеріалом теми дисципліни; ознайомлений з рекомендованою літературою та першоджерелами; відповідь на проблемні завдання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал, самостійно опрацьовані першоджерела та засвоєні практичні навички; допускає неточності та несуттєві (які кардинально не міняють суть) помилки у визначенні основної термінології дисципліни і практичному виконанні завдання, але легко усуває їх завдяки додатковим питанням.
«1»	Студент частково володіє матеріалом теми дисципліни; репродуктивно відтворює зміст лекційного матеріалу та/або основних літературних джерел і шляхи виконання практичного завдання; допускає помилки у визначенні основної термінології дисципліни і практичному виконанні завдання; нездатний знайти відповідь на проблемні запитання чи вирішити проблемні практичні завдання.
«0»	Студент демонструє нездатність розкрити питання теми дисципліни, відсутність базових знань з теми та вкрай слабе володіння практичними навичками й вміннями здійснення художньо-проектної діяльності; не знає зміст рекомендованої літератури, не володіє нормативною документацією та категорійним апаратом; не засвоїв початкові навички з виконання завдання, що засвідчує

	низький рівень дизайнерського мислення і практичних вмінь по темі дисципліни.
--	---

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОЗАУДИТОРНОЇ (САМОСТІЙНОЇ) РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Кількість балів	Зміст
«2»	Робота виконана правильно, повністю і самостійно, засвідчує наявність належного рівня знань та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані.
«1»	Робота виконана, але містить помилки; засвідчує про недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності дотримані частково.
«0»	Робота виконана на неприйнятно низькому рівні; оформлення не відповідає вимогам; стандарти академічної доброчесності не дотримано.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАУКОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Програмою дисципліни «Дизайн міського середовища» передбачено можливість студента брати участь у науково-дослідній роботі, студентських олімпіадах, конференціях, конкурсах за відповідною тематикою дисципліни (на вибір студента). Максимальна кількість балів для зарахування – 10 балів.

Види наукової діяльності, в яких студент може брати участь:

1. Виступ з доповіддю на студентській науковій конференції – 5 балів.
2. Публікація тез конференції/наукової статті – 5 балів.
3. Призове місце на конкурсі/олімпіаді/науковому проєкті – 5 балів.
4. Розробка та презентація індивідуального науково-дослідницького/дизайн проєкту – 5 балів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) КОНТРОЛЮ (ЕКЗАМЕНУ)

Підсумкова форма контролю за результатами вивчення дисципліни – ЕКЗАМЕН у письмовій формі, Оцінювання результатів навчання студентів в університеті здійснюється за [100-бальною шкалою](#).

Рейтинговий бал (оцінка за шкалою ЄКТС)	Відповідність рейтинговому балу
90-100 (А, відмінно)	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок. Студент демонструє відмінне засвоєння теоретичного матеріалу, наявність глибоких знань з навчальної дисципліни, вміння використовувати набуті знання при виконанні практичних завдань, опанування практичними навичками і вміннями, проявляє самостійність і творчість при вирішенні практичних завдань. Як виняток, зазначений рейтинговий бал може отримати студент, який, крім відмінних знань за програмою дисципліни, виявив активність у науковій роботі за відповідною тематикою,

	став призером творчого конкурсу або студентських олімпіад, виступав на конференціях тощо.
82-89 (B, добре)	Вище середнього рівня з кількома помилками. Студент демонструє засвоєння теоретичного матеріалу, наявність знань з теми або навчальної дисципліни, вміння використовувати набуті знання для виконання практичних завдань, опанування практичними навичками і вміннями, припускаючись незначних помилок і похибок у викладі теоретичного матеріалу й у виконанні практичних завдань, проявляє самостійність при вирішенні завдань. Оволодів програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях і при виконанні творчих допустив помилки.
75-81 (C, добре)	В цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок. Студент демонструє засвоєння теоретичного матеріалу, наявність знань з тем навчальної дисципліни, вміння використовувати набуті знання для виконання практичних завдань, опанування практичними навичками і вміннями, але припускається значної суттєвих помилок і похибок у викладі теоретичного матеріалу і у виконанні практичного завдання.
69-74 (D, задовільно)	Непогано, але зі значною кількістю помилок Студент демонструє засвоєння основних положень теоретичного матеріалу в цілому, але припускається значних помилок і неточності у визначеннях понять і категорій дисципліни, виконуючи на непоганому рівні практичні завдання, засвідчуючи задовільний рівень оволодіння навчальною програмою дисципліни на репродуктивному рівні, допускаючи у відповідях помилки.
60-68 (E, задовільно)	Виконання задовольняє мінімальним критеріям Студент демонструє часткове засвоєння основних положень теоретичного матеріалу, наявність прогалин, припускається значної кількості помилок у визначеннях основних понять і категорій дисципліни та виконанні практичних завдань, має прогалини в розумінні основних положень теоретичної частини дисципліни, низькі навички і вміння виконання практичних завдань.
35-59 (FX, незадовільно)	З можливістю повторного складання Студент фрагментарно, поверхово володіє навчальним матеріалом дисципліни, не достатньо опанував, як основні положення теоретичного матеріалу, так і практичні навички й вміння для виконання завдань, і повинен додатково виконати індивідуальне завдання для підвищення рівня своїх знань та практичних навичок для повторно проходження підсумкового контролю.
1-34 (F, незадовільно)	Студент не засвоїв основні положення теоретичного матеріалу теми або дисципліни, не знає визначень основних понять і категорій дисципліни, не володіє практичними навичками і вміннями для виконання завдань

Екзаменаційні матеріали до підсумкового (семестрового) контролю (екзамену) складаються на основі програми та робочої програми дисципліни, охоплюють її зміст та розподілені в екзаменаційних завданнях з дисципліни. Передбачено 3 завдання: , які оцінюються у 30, 30, 40 балів відповідно.

Загальна оцінка за екзамен визначається як сума балів за усі виконані завдання (100 б. максимум).

Кращим студентам (але не більше 3-ох), які повністю виконали програму з дисципліни, виявили активність в науково-дослідній роботі і художньо-проектній діяльності за тематикою дисципліни, стали призерами студентських олімпіад, конкурсів наукових і творчих робіт, виступали на конференціях та за результатами поточного (семестрового) контролю набрали 90 і більше балів **передбачено виставлення результатів екзамену без виконання екзаменаційного завдання**, про що робиться запис в екзаменаційному листі студента.

Присутність студентів на екзамені є обов'язковою.

Повторне складання екзамену з дисципліни «Дизайн міського середовища» допускається, але не більше двох разів. При незадовільній оцінці з першої спроби науково-педагогічному працівнику з даної дисципліни, вдруге екзамен приймається комісією, яка створюється деканатом факультету.

Результат підсумкової оцінки з навчальної дисципліни для студента денної форми навчання визначається як *середньоарифметична сума балів поточного (семестрового контролю) та екзамену.*

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Закони та нормативні акти

1. Закон України «Про архітектурну діяльність» – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14#Text>
2. Державний Стандарт України ДСТУ 3899:2013 Дизайн і ергономіка. Терміни та визначення основних понять. – URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=57900
3. Державний Стандарт України ДСТУ EN ISO 9241-210:2022 Ергономіка взаємодії людина-система. – URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=112500

Основний

4. Сьомка С.В. Основи дизайну архітектурного середовища: підручник. Київ: вид-во Ліра-К, 2020. 480 с.
5. Петришин Г.П. Містобудівне проєктування. Частина І: Місто як об'єкт проєктування: підручник. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2021. 312 с.
6. Петришин Г.П. Містобудівне проєктування. Частина II: Проєктування структурних елементів міста: підручник. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2017. 288 с.

Додатковий

7. Александер К. Як будувати на віки. Архітектура поза часом /пер. з англ. Київ: Основи, 2020. 464 с.
8. Александер К. Мова шаблонів. Міста. Споруди. Будівництво /пер. з англ. Київ: Основи, 2025. 1144 с.
9. Боттон де, А. Архітектура щастя /пер. з англ. К.: ArtHuss, 2021. 296 с.
10. Вайншенк С. М. 100 речей, які кожен дизайнер повинен знати про людей. К.: ArtHuss, 2024. 256 с.
11. Заварзін О.О. Архітектура та дизайн: енцикл. довідник. К.: Держ.торг.-екон. ун-т, 2023. 404 с.
12. Шон Адамс. Як дизайн спонукає нас думати, відчувати, діяти. К.: ArtHuss, 2022. 256 с.
13. Рубл Блер. Муза міського шаленства. Як перформативні мистецтва парадоксальним чином перетворюють охоплені конфліктами міста на центри культурних інновацій /пер. з англ. К.: ArtHuss, 2021. 560 с.

Інтернет-ресурси

14. Зенькович Н. Г. Особливості формування дизайну міського середовища – URL: <https://repository.knuba.edu.ua/items/29f63da5-90eb-4d6e-a5d1-4178f02eea03>
15. Маланюк В.Я. Сучасні тенденції у дизайні міського середовища – URL: <https://repository.knuba.edu.ua/server/api/core/bitstreams/29ed0aca-65b8-4769-a52b-deecb58d4cfa/content>

16. Бондар І. Інноваційні тренди дизайну у формуванні міського середовища. – URL: <http://demiurge.knukim.edu.ua/article/view/257481>
17. Іванов-Костецький С., Янчук К.В. Засоби міського дизайну: малі архітектурні форми. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2019/may/16649/16.pdf>
18. Міський дизайн повинен бути простим та зрозумілим – Хірокі Мацура. URL: <https://hmarochos.kiev.ua/2018/06/07/miskiy-dizayn-povinen-buti-prostim-ta-zrozumilim-hiroki-matsura/>
19. Міське планування та дизайн: Створення життєвих середовищ та естетично привабливих середовищ – URL: <https://mindscope.biz.ua/miske-planuvannya-ta-dyzajn-stvorenniya-zhyttievyyh-ta-estetychno-pryvablyvyh-seredovyshh/>
20. Концепції дизайну візуальних комунікацій. URL: https://d3d.kname.edu.ua/images/Files/Publication_Soloduhina.pdf
21. Розуміння міського дизайну та його важливості. – URL: <https://constructive-voices.com/uk/%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B7%D0%B0%D0%B2%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%88%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D1%97-%D1%80%D0%BE%D0%BB%D1%96-%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%B4%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D0%B9%D0%BD%D1%83-%D0%B2-%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B1%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D1%96-%D1%81%D1%82%D1%96%D0%B9%D0%BA%D0%B8%D1%85-%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%82/>
22. Дизайн середовища як гармонія комфорту, екологічності та інноваційних технологій. – URL: <https://humstudies.com.ua/article/view/325093/315043>
23. Композиційне формотворення як функція і засіб дизайн-проектування. – URL: <https://studfile.net/preview/9069468/page:44/>
24. Ергономіка та взаємодія з користувачем – URL: <https://flashcards.world/flashcards/sets/794ba044-4713-4e49-ad3d-ebcae903fa2d/>
25. Антропометрія та розміри тіла в ергономіці – URL: <https://flashcards.world/flashcards/sets/d5be70fe-967a-4d65-931e-a6e1af623f9a/>